Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (четвърти състав)

18 март 2021 година*

„Обжалване — Картели — Европейски пазар на стоманени абразиви — Участие в двустранни и многостранни контакти с цел координиране на цените в цялото Европейско икономическо пространство — „Хибридно“ производство, довело последователно до приемане на решение за споразумение и на решение след обикновена процедура — Харта на основните права на Европейския съюз — Член 41 — Задължение на Европейската комисия за безпристрастност — Член 48 — Презумпция за невиновност — Задължение за мотивиране — Единно продължено нарушение — Продължителност на нарушението — Равно третиране — Правомощие за пълен съдебен контрол“

По дело C-440/19 P

с предмет жалба на основание член 56 от Статута на Съда на Европейския съюз, подадена на 6 юни 2019 г.,

Pometon SpA, установено в Маерне ди Мартелаго (Италия), представлявано от E. Fabrizi, V. Veneziano и A. Molinaro, avvocati,

жалбоподател,

като другата страна в производството е

Европейска комисия, представлявана първоначално от P. Rossi и T. Vecchi, а впоследствие от P. Rossi и C. Sjödin, в качеството на представители,

ответник в първоинстанционното производство,

СЪДЪТ (четвърти състав),

състоящ се от: M. Vilaras, председател на състава, N. Piçarra, D. Šváby, S. Rodin и K. Jürimäe (докладчик), съдии,

генерален адвокат: G. Hogan,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 8 октомври 2020 г.,

постанови настоящото

* Език на производството: италиански.

Решение

1 С жалбата си Pometon SpA иска отмяна на решението на Общия съд на Европейския съюз от 28 март 2019 г., Pometon/Комисия (T-433/16, наричано по-нататък „обжалваното съдебно решение“, EU:T:2019:201), с което той отменя член 2 от Решение C(2016) 3121 окончателен на Комисията от 25 май 2016 година относно производство по член 101 ДФЕС и член 53 от Споразумението за ЕИП (Дело AT.39792 — Стоманени абразиви) (наричано по-нататък „спорното решение“) и определя размера на наложената на Pometon глоба на 3 873 375 EUR.

Правна уредба

2 Член 7, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1/2003 на Съвета от 16 декември 2002 година относно изпълнението на правилата за конкуренция, предвидени в членове [101 ДФЕС] и [102 ДФЕС] (ОВ L 1, 2003 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 167), гласи:

„Когато Комисията, действайки по внесена жалба или по собствена инициатива, установи, че е налице нарушение на член [101] или [102 ДФЕС], тя може чрез решение да задължи съответните предприятия и сдружението на предприятия да прекратят нарушението. […]“.

3 Съгласно член 23, параграфи 2 и 3 от посочения регламент:

„2. С решение Комисията може да налага санкции на предприятия и на сдружения на предприятия, когато умишлено или поради небрежност:

а) нарушават член [101 ДФЕС] или [102 ДФЕС], или

[…]

За всяко предприятие и сдружение на предприятия, което има участие в нарушението, санкцията не може да надвишава 10 % от общия размер на оборота му за предходната стопанска година.

[…]

3. При определяне на размера на санкцията се взема предвид както тежестта, така и продължителността на нарушението“.

4 Член 31 от посочения регламент предвижда:

„Съдът разполага с [правомощия за пълен съдебен] контрол върху решения[та], с които Комисията е [наложила глоба] или [периодична имуществена санкция]. Той може да отмени, намали или увеличи наложената [глоба] или [периодична имуществена санкция]“.

5 Насоките относно метода за определяне на глобите, налагани по силата на член 23, параграф 2, буква а) от Регламент (ЕО) № 1/2003 (ОВ C 210, 2006 г., стр. 2; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 4, стр. 264, наричани по-нататък „Насоките за определяне на глобите“)], в точки 9—35 предвиждат общата методология за определяне на глобите.

6 Точка 37 от Насоките за определяне на глобите гласи:

„Въпреки че настоящите насоки представляват обща методология за определяне на глобите, особеностите на даден случай или необходимостта да се постигне възпиращ ефект в конкретен случай може да обоснове отклонение от тази методология или от границите, посочени в точка 21“.

Обстоятелствата, предхождащи спора, и спорното решение

7 Общият съд е изложил обстоятелствата по спора в точки 1—12 от обжалваното съдебно решение. За нуждите на настоящото производство те могат да бъдат обобщени, както следва.

8 Pometon е италианско дружество, специализирано в обработката на метали. То осъществява дейност на пазара на стоманените абразиви (наричани по-нататък „стоманените абразиви“) до 16 май 2007 г., когато продава своя клон на дейност в този сектор на свой конкурент — френското дружество Winoa SA.

9 Стоманените абразиви са хлабави стоманени частици в кръгла (стоманени дробинки със сферична форма) или четвъртита (стоманени дробинки с четвъртита форма) форма, с основно приложение в сектора на стоманодобива, автомобилостроенето, металургията, нефтохимическата промишленост и каменоделството. Те се произвеждат от стоманен скрап.

10 В спорното решение Комисията приема, че в периода от 3 октомври 2003 г. до 16 май 2007 г. Pometon е участвало пряко, чрез свои представители или чрез представители на две свои дъщерни дружества, Pometon España SA и Pometon Deutschland GmbH, в картел, който се състои от споразумения или съгласувани практики с четири други предприятия, а именно американската група Ervin Industries Inc. (наричана по-нататък „Ervin“), Winoa, както и две германски дружества MTS GmbH и Würth GmbHh, основно с цел да координират цените на стоманените абразиви в Европейското икономическо пространство (ЕИП).

Фазата на разследването и образуване на производството

11 След заявление за освобождаване от глоба, подадено от Ervin на основание на Известието на Комисията относно освобождаване от глоби и намаляване на техния размер по делата за картели (ОВ C 298, 2006 г., стр. 17; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 5, стр. 3) и след като предоставя на това предприятие условно освобождаване, от 15 до 17 юни 2010 г. Комисията извършва внезапни проверки в помещенията на различни производители на стоманени абразиви, сред които Pometon и неговите дъщерни дружества. Впоследствие тя изпраща множество искания за информация до предприятията, които според нея са участвали в картела.

12 На 16 януари 2013 г. в съответствие с член 2 от своя Регламент (ЕО) № 773/2004 от 7 април 2004 година относно водените от Комисията производства съгласно членове [101 ДФЕС] и [102 ДФЕС] (ОВ L 123, 2004 г., стр. 18; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 242), Комисията образува производството по разследване, предвидено в член 11, параграф 6 от Регламент № 1/2003, по отношение на Ervin, Winoa, MTS, Würth и Pometon. Тя им определя срок, в който да заявят писмено дали имат готовност да участват в разговори за постигане на споразумение в съответствие с член 10a, параграф 1 от Регламент № 773/2004.

Производството и решението за споразумение

13 Пет от страните по предполагаемия картел изразяват желание да се включат в разговори за постигане на споразумение. Така от февруари до декември 2013 г. между Комисията и страните в картела са проведени три кръга двустранни срещи, по време на които са представени твърденията за нарушение по същество и подкрепящите ги доказателства. Комисията съобщава на всяка от страните в картела диапазона на глобата, която може да ѝ бъде наложена.

14 През януари 2014 г. съответните предприятия представят в определения срок заявленията си за постигане на споразумение, с изключение на Pometon, което решава да се оттегли от тази процедура.

15 На 13 февруари 2014 г. Комисията изпраща изложение на възраженията на всеки от останалите четири страни в предполагаемия картел. На 2 април 2014 г. тя приема решение за споразумение C(2014) 2074 окончателен спрямо тях на основание членове 7 и 23 от Регламент № 1/2003 (наричано по-нататък „решението за споразумение“).

Спорното решение

16 На 3 декември 2014 г. Комисията изпраща изложение на възраженията на Pometon.

17 На 25 май 2016 г. тя приема спорното решение на основание членове 7 и 23 от Регламент № 1/2003.

18 С това решение Комисията по същество приема, че Pometon и другите участници в картела са въвели в първия му компонент единен начин на изчисляване, чрез който постигат съгласувано увеличаване на цените на стоманените абразиви, основан на индекси за цените на метален скрап (по-нататък „общата надценка за скрап“). Едновременно с това в рамките на втория компонент на картела те се договорили да координират поведението си във връзка с продажните цени на стоманените абразиви, прилагани по отношение на отделни клиенти, като се ангажирали по-специално да не се конкурират помежду си чрез намаляване на цените (съображения 32, 33, 37 и 57 от спорното решение).

19 Според Комисията това нарушение представлява единно продължено нарушение на член 101 ДФЕС и на член 53 от Споразумението за ЕИП. Всъщност не само че всички антиконкурентни договорености на участниците се отнасяли до координиране на цените и до едни и същи стоки, но и били осъществявани при едни и същи ред и условия през целия период на нарушението, а именно от 3 октомври 2003 г. до 16 май 2007 г. На последно място, предприятията, участвали в нарушението, както и лицата, действали от тяхно име, били до голяма степен едни и същи (съображения 107 и 166 от спорното решение).

20 Ето защо според Комисията този картел е имал за цел да ограничи конкуренцията и е оказал значително въздействие върху търговията с разглежданата стока между държавите членки и страните по Споразумението за ЕИП (съображения 142 и 154 от спорното решение).

21 Комисията счита, че Pometon е участвало в картела от 3 октомври 2003 г., и като се основава на обстоятелството, че това дружество не се е разграничило формално от този картел, приема, че участието му е продължило до 16 май 2007 г., когато Pometon е продало своята дейност в сектора на стоманените абразиви на Winoa (съображения 160 и 166 от спорното решение).

22 Въз основа на Насоките за определяне на глобите Комисията определя, че основният размер на глобата на Pometon е 16 % от стойността на продажбите, реализирани от него на пазарите на страните от ЕИП през 2006 г. — последната пълна година от участието му в разглежданото нарушение.

23 Този процент е получен на базата на основната ставка от 15 %, увеличена с 1 %, за да се отчете географският обхват на нарушението в рамките на цялото ЕИП (съображения 214—216 от спорното решение). След това променливата част на основния размер на глобата е увеличена с допълнителна фиксирана сума в размер на 16 %, приложена с цел да възпре предприятията да сключват споразумения за координиране на цените (съображение 220 от това решение).

24 Така изчисленият основен размер на глобата не е увеличаван поради утежняващи обстоятелства. Напротив, Pometon е получило намаление от 10 % на този размер поради смекчаващи обстоятелства, тъй като е участвало във втория компонент на картела в по-малка степен от другите предприятия (съображение 225 от спорното решение).

25 Накрая, в приложение на точка 37 от Насоките за определяне на глобите Комисията адаптира коригирания основен размер на глобата (съображения 228—231 от спорното решение), като го намалява с 60 %.

26 С оглед на тези обстоятелства в член 1 от спорното решение Комисията констатира, че Pometon е нарушило член 101, параграф 1 ДФЕС и член 53, параграф 1 от Споразумението за ЕИП, като в периода между 3 октомври 2003 г. и 16 май 2007 г. е участвало в единно продължено нарушение, което обхваща цялото ЕИП и се отнася до координирането на цените в сектора на стоманените абразиви.

27 В член 2 от това решение Комисията налага на Pometon глоба в размер на 6 197 000 EUR за това нарушение.

Производството пред Общия съд и обжалваното съдебно решение

28 С жалба, подадена в секретариата на Общия съд на 3 август 2016 г., Pometon иска основно отмяна на спорното решение и — при условията на евентуалност — намаляване на размера на глобата.

29 Pometon изтъква пет основания пред Общия съд.

30 Първото основание е нарушение на принципа на безпристрастност на производството, на принципа на презумпцията за невиновност и на правото на защита, тъй като в решението за споразумение Комисията му вменила конкретни прояви, с което обусловила обвиненията, отправени впоследствие срещу него в спорното решение.

31 Второто основание е нарушение на член 101 ДФЕС и на член 53 от Споразумението за ЕИП, недостатъчни и противоречиви мотиви, както и нарушение на правото на защита и на правилата относно тежестта на доказване, тъй като Комисията му вменила, без доказателства, участие в картел, в който то в действителност никога не е участвало.

32 Третото основание е нарушение на член 101 ДФЕС и на член 53 от Споразумението за ЕИП, тъй като Комисията приела, че картелът представлява ограничение на конкуренцията с оглед на целта.

33 С четвъртото си основание Pometon оспорва продължителността на участието си в картела и се позовава на давност.

34 Накрая, с петото си основание, повдигнато в подкрепа на искането му за отмяна или намаляване на размера на глобата, Pometon изтъква неизпълнение на задължението за мотивиране, както и на принципите на пропорционалност и на равно третиране, що се отнася до извънредното адаптиране на основния размер на глобата, направено от Комисията в съответствие с точка 37 от Насоките за определяне на глобите.

35 С обжалваното съдебно решение Общият съд отхвърля твърденията по първите четири основания и приема тези по петото основание.

36 Поради това Общият съд отменя член 2 от спорното решение и определя размера на наложената на Pometon глоба на 3 873 375 EUR, като отхвърля жалбата в останалата ѝ част.

Исканията на страните в производството по обжалване

37 Pometon иска от Съда:

– главно, да отмени обжалваното съдебно решение и спорното решение,

– при условията на евентуалност, да отмени обжалваното съдебно решение, доколкото Общият съд не е приел, че Pometon е преустановило всякакво участие в спорния картел между 18 ноември 2005 г. и 20 март 2007 г., и вследствие на това не намалил размера на наложената му глоба; във всички случаи иска намаление на този размер, и

– да осъди Комисията да заплати съдебните разноски, свързани с първоинстанционното производство и с производството по обжалване.

38 Комисията иска от Съда:

– да отхвърли жалбата като частично недопустима и частично неоснователна и

– да осъди Pometon да заплати съдебните разноски.

По жалбата

39 В подкрепа на настоящата си жалба Pometon излага четири основания. Според първото основание Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото, тъй като не е констатирал, че Комисията е нарушила принципа на процесуална безпристрастност и презумпцията за невиновност. Второто и третото основание са, от една страна, неправилно прилагане на правилата относно тежестта на доказване и презумпцията за невиновност, и от друга страна, противоречиви или недостатъчни мотиви на обжалваното съдебно решение, що се отнася съответно до участието на това предприятие в първия компонент на картела и до продължителността на неговото участие в този картел. Четвъртото основание е нарушаване на принципа на равно третиране и твърдени противоречиви или недостатъчни мотиви на обжалваното съдебно решение, що се отнася до определянето на размера на наложената на Pometon глоба.

По първото основание

Доводи на страните

40 С първото си основание Pometon по същество поддържа, че в точки 63—103 от обжалваното съдебно решение Общият съд допуснал грешки при прилагане на правото, като постановил, че приемайки спорното решение, Комисията не е нарушила принципа на безпристрастност и презумпцията за невиновност, тълкувани в съдебната практика, установена в частност в решението на Европейския съд по правата на човека (наричан по-нататък „ЕСПЧ“) от 27 февруари 2014 г., Karaman с/у Германия (CE:ECHR:2014:0227JUD001710310), и в решението на Общия съд от 10 ноември 2017 г., Icap и др./Комисия (T-180/15, EU:T:2017:795).

41 Според Pometon, противно на постановеното от Общия съд в точка 103 от обжалваното съдебно решение, спорното решение е незаконосъобразно, тъй като от приемането на решението за споразумение и както следва от съображения 26, 28, 29, 31 и 36—38 от същото, Комисията му вменила определено неправомерно поведение. То счита, че при това положение посочената институция не е била в състояние да извърши безпристрастна преценка в хода на производството, довело до приемането на спорното решение.

42 На първо място, обстоятелството — което било неправилно — посочено в точки 65 и 76 от обжалваното съдебно решение, че в бележка под линия 4 от решението за споразумение Комисията изрично изключила вината на Pometon, не давало възможност да се избегнат недоразумения относно неговата отговорност. Освен това по този въпрос настоящото дело се различавало от делото, по което е постановено решение на Общия съд от 10 ноември 2017 г., Icap и др./Комисия (T-180/15, EU:T:2017:795).

43 На второ място, според Pometon, констатирайки в точки 79, 81 и 83 от обжалваното съдебно решение, че Комисията е действала съобразно с решението на ЕСПЧ от 27 февруари 2014 г., Karaman с/у Германия (CE:ECHR:2014:0227JUD001710310), Общият съд не изпълнил критериите, посочени в точка 64 от същото съдебно решение. Съгласно тези критерии, за да се спази презумпцията за невиновност, Pometon трябвало да бъде упоменавано само ако това е необходимо или от съществено значение, за да се прецени вината на адресатите на решението за споразумение. Случаят обаче не бил такъв и Общият съд се съгласил да вземе предвид упоменавания, които можели „да бъдат обективно полезни“ или били „предназначени единствено за установяване на отговорността“ на страните, постигнали споразумение по делото.

44 По-конкретно, първо, констатацията на Комисията в точка 31 от решението за споразумение, че контактите с Pometon продължили до 16 май 2007 г., се отнасяла само до един елемент от вмененатa на Pometon отговорност и не била от значение, за да се прецени вината на другите участници в картела. Според Pometon посочването на тази констатация не било от съществено значение, при положение че както приел Общият съд в точка 89 от обжалваното съдебно решение, с нея Комисията просто уточнила как се е развил картелът във времето и че сключилите споразумение предприятия признали, че са участвали в картела до 2010 г. Освен това, ако Комисията искала да отбележи прехвърлянето на дейността от Pometon на Winoa, щяло да бъде достатъчно просто да спомене този факт.

45 Освен това в точка 89 от обжалваното съдебно решение Общият съд констатирал и че упоменаването на Pometon в точка 31 от решението за споразумение нямало „за цел да установи отговорността на [Pometon] в нарушението“. В това отношение според Pometon от точки 41 и 65 от решението на ЕСПЧ от 27 февруари 2014 г., Karaman с/у Германия (CE:ECHR:2014:0227JUD001710310), следва, че презумпцията за невиновност е нарушена, след

като мотивите на дадено решение навеждат на мисълта, че Комисията счита съответното лице за виновно, или ако такова упоменаване поражда съмнения за евентуално предварително произнасяне по вината.

46 Второ, поради същата причина не било релевантно и твърдението в точка 81 от обжалваното съдебно решение, че упоменаванията на Pometon, направени изключително в точка 4 от решението за споразумение, озаглавена „Описание на събитията“, „не съдържат правна квалификация на поведението на това предприятие“. Освен това посоченото твърдение било погрешно, тъй като Комисията не просто отбелязала определени факти, за които Pometon носи отговорност, а квалифицирала поведението му като „споразумение“ или като картел в точка 29 от това решение. По-нататък Pometon припомня, че в решение от 10 ноември 2017 г., Icap и др./Комисия (T-180/15, EU:T:2017:795), Общият съд е приел, че Комисията е нарушила презумпцията за невиновност, тъй като в решение относно споразумение споменала трето лице, въпреки че спорните пасажи били в частта от това решение, която припомня фактите, и не включвали правна квалификация предвид член 101, параграф 1 ДФЕС.

47 Трето, в точка 83 от обжалваното съдебно решение Общият съд придал неоправдано значение на факта, че Pometon било упоменавано въз основа на фактическите обстоятелства, признати от четирите предприятия, приели да сключат споразумение. По този начин Общият съд се опитал да обоснове съдържанието на решението за споразумение, твърдейки, че то възпроизвежда съдържанието на заявленията за постигане на споразумение, подписани от страните, приели да сключат споразумение. Според Pometon обаче тези заявления всъщност били направени от Комисията. Нещо повече, фактът, че Комисията се произнесла предварително спрямо него, следвал ясно от самия текст на посочените заявления, който квалифицирал действия, вменени на Pometon, като „картел“ и „антиконкурентни контакти“.

48 В това отношение в писмената си реплика Pometon уточнява, че доводите му относно заявленията за постигане на споразумение са необходими с оглед на преценките на Общия съд и следователно не бива да се приемат за недопустими.

49 В своя защита Комисията поддържа, че твърдението по това основание е недопустимо, доколкото с него се оспорват фактическите преценки, свързани с административното производство, доколкото целта му е Съдът да извърши нова преценка по същество на основание, по което Общият съд вече се е произнесъл, и доколкото с него се въвеждат нови оплаквания, които не са били изложени в първоинстанционното производство. Във всички случаи то не било основателно.

Съображения на Съда

– По допустимостта

50 Следва да се припомни, че съгласно постоянната практика на Съда само Общият съд е компетентен да установява и преценява фактите и по принцип да проверява доказателствата, които е допуснал в подкрепа на тези факти. Всъщност, щом като тези доказателства са редовно събрани и са спазени общите принципи на правото, както и приложимите процесуални правила относно доказателствената тежест и събирането на доказателствата, само Общият съд може да преценява какво значение да придаде на представените пред него доказателства. Ето защо освен в случай на изопачаването им преценката на фактите и доказателствата не представлява правен въпрос, който като такъв да подлежи на контрол от страна на Съда (решение от 12 януари 2017 г., Timab Industries и CFPR/Комисия, C-411/15 P, EU:C:2017:11, т. 153).

51 Освен това контролът на Съда при обжалване на съдебни актове на Общия съд е ограничен до проверка на правните изводи по основанията и доводите, разисквани пред него. При това положение страните не могат да изтъкват за първи път пред Съда основания или доводи, които не са посочили пред Общия съд (вж. в този смисъл решения от 8 ноември 2016 г., BSH/EUIPO, C-43/15 P, EU:C:2016:837, т. 43 и от 19 декември 2019 г., HK/Комисия, C-460/18 P, EU:C:2019:1119, т. 26).

52 Накрая, ако жалбата е недопустима, доколкото само възпроизвежда вече изложените пред Общия съд основания и доводи, от друга страна, при положение че жалбоподателят оспорва тълкуването или прилагането на правото на Съюза от Общия съд, разгледаните в първоинстанционното производство правни въпроси могат отново да бъдат обсъдени в хода на производството по обжалване. Всъщност, ако жалбоподателят не можеше да мотивира жалбата си пред Съда с вече изложени пред Общия съд основания и доводи, производството по обжалване отчасти би се обезсмислило (вж. в този смисъл решение от 12 януари 2017 г., Timab Industries и CFPR/Комисия, C-411/15 P, EU:C:2017:11, т. 154 и 155 и цитираната съдебна практика).

53 В настоящия случай първото си основание Pometon счита, че Общият съд е допуснал редица грешки при прилагане на правото, когато въз основа на неправилни критерии се произнесъл по основанието за нарушаване на принципа на безпристрастност и на презумпцията за невиновност.

54 Противно на твърденията на Комисията, това основание се отнася до правни въпроси, които могат да бъдат разгледани на етапа на обжалването.

55 Както обаче правилно отбелязва Комисията, в подкрепа на първото основание Pometon повдига нов довод на етапа на обжалването, изведен от подготовката от Комисията на заявленията за постигане на споразумение и от техните последици, въпреки че е могъл да го изтъкне и пред Общия съд. В приложение на съдебната практика, припомнена в точка 51 от настоящото решение, този довод обаче е недопустим.

56 Следователно първото основание е допустимо, доколкото не се отнася до посочения довод.

– По същество

57 С първото си основание Pometon поддържа, че Общият съд е допуснал грешки при прилагане на правото, когато в точка 103 от обжалваното съдебно решение е постановил, че поради проявената от Комисията предпазливост при формулировката на текста на решението за споразумение, както и поради неговото съдържание по същество случаите, в които в това решение се споменава Pometon, не могат да се считат за индикация, че тази институция не е била безпристрастна към него и че в спорното решение не е спазена презумпцията за невиновност.

58 В това отношение следва да се припомни, че в хода на административното производство Комисията е длъжна да спазва основните права на засегнатите предприятия. Сред тях е и правото на добра администрация, закрепено в член 41 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“), съгласно който всеки има право засягащите го въпроси да бъдат разглеждани от институциите на Съюза в частност безпристрастно. Това изискване за безпристрастност обхваща, от една страна, субективната безпристрастност, в смисъл че нито един от членовете на съответната институция, който се занимава със съответното дело, не трябва да показва, че е взел страна или е лично предубеден, и от друга, обективната безпристрастност, в смисъл че институцията трябва да осигурява достатъчно

гаранции, за да е изключено всяко основателно съмнение по този въпрос (вж. в този смисъл решение от 11 юли 2013 г., Ziegler/Комисия, C-439/11 P, EU:C:2013:513, т. 154 и цитираната съдебна практика).

59 Принципът на безпристрастност, който е част от правото на добра администрация, трябва да се разграничава от принципа на презумпцията за невиновност, който, предвид характера на разглежданите нарушения, както и вида и тежестта на предвидените за тях санкции, се прилага в производствата относно нарушения на приложимите за предприятията правила за конкуренция, при които е възможно да бъдат наложени глоби или периодични имуществени санкции (решения от 8 юли 1999 г., Hüls/Комисия, C-199/92 P, EU:C:1999:358, т. 150 и от 22 ноември 2012 г., E.ON Energie/Комисия, C-89/11 P, EU:C:2012:738, т. 73).

60 Презумпцията за невиновност е общ принцип на правото на Съюза, закрепен в член 48, параграф 1 от Хартата (вж. решение от 22 ноември 2012 г., E.ON Energie/Комисия, C-89/11 P, EU:C:2012:738, т. 72).

61 Член 48 от Хартата съответства на член 6, точки 2 и 3 от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи, подписана в Рим на 4 ноември 1950 г. (наричана по-нататък „ЕКПЧ“), както следва от Разясненията относно тази разпоредба на Хартата. Затова съгласно член 52, параграф 3 от Хартата член 6, точки 2 и 3 от ЕКПЧ следва да се взема под внимание за целите на тълкуването на член 48 от Хартата като минимален праг на закрила (решение от 5 септември 2019 г., АН и др. (Презумпция за невиновност), C-377/18, EU:C:2019:670, т. 41).

62 При това положение следва да се припомни, че принципът на презумпцията за невиновност е нарушен, когато съдебно решение или изявление на длъжностно лице, отнасящо се до лице, обвинено в извършване на престъпление, съдържа ясно изявление, направено при липса на влязла в сила присъда, че съответното лице е извършило въпросното престъпление. В този контекст следва да се подчертае значението на избора на изрази от съдебните органи, както и на конкретните обстоятелства, при които те са употребени, и на естеството и контекста на въпросното производство (вж. в този смисъл решение от 5 септември 2019 г., АН и др. (Презумпция за невиновност), C-377/18, EU:C:2019:670, т. 43; в този смисъл вж. също ЕСПЧ, 27 февруари 2014 г., Karaman с/у Германия, CE:ECHR:20140227JUD001710310, § 63).

63 Така в сложните наказателни процеси, в които има няколко заподозрени, които не могат да бъдат съдени заедно, понякога за целите на преценката на вината на подсъдимите се налага компетентният съд задължително да посочи участието на трети лица, които след това може би ще бъдат съдени отделно. Ако обаче трябва да се включат факти относно участието на трети лица, съответният съд би трябвало да избягва да дава повече информация, отколкото е необходимо за анализа на юридическата отговорност на лицата, изправени пред него. Освен това мотивите на съдебните решения трябва да бъдат формулирани по начин, позволяващ да се избегне потенциално преждевременно произнасяне относно вината на засегнатите трети лица, което би могло да компрометира справедливото разглеждане на повдигнатите им обвинения в отделно производство (вж. в този смисъл решение от 5 септември 2019 г., АН и др. (Презумпция за невиновност), C-377/18, EU:C:2019:670, т. 44; в този смисъл вж. също ЕСПЧ, 27 февруари 2014 г., Karaman с/у Германия, CE:ECHR:20140227JUD001710310, §§ 64 и 65).

64 Предвид точки 59—61 от настоящото съдебно решение, изложената в точки 62 и 63 от същото решение съдебна практика относно презумпцията за невиновност е релевантна mutatis mutandis, когато по отношение на един и същ картел Комисията приема последователно две решения с различни адресати вследствие на две отделни производства, а именно, от една страна, решение, взето в резултат на процедура за постигане на споразумение, чиито адресати са постигналите споразумение предприятия, и от друга страна, решение, взето след провеждане на обикновена процедура, чиито адресати са другите участвали в картела предприятия.

65 В такъв случай — квалифициран като „хибридно“ производство —при който се стига до приемането на последователни решения, всъщност обективно може да е необходимо в решението, с което приключва процедурата за постигане на споразумение, Комисията да засегне някои факти и действия, свързани с участниците в предполагаемия картел, по отношение на които е образувана обикновената процедура. С оглед на цитираната в точки 62 и 63 от настоящото решение съдебна практика обаче в решението, което слага край на процедурата за постигане на споразумение, Комисията трябва да осигури спазването на презумпцията за невиновност на предприятията, отказали да се споразумеят, по отношение на които е образувана обикновена процедура.

66 За да провери дали Комисията е спазила презумпцията за невиновност, съдът на Съюза трябва да анализира решението, което слага край на процедурата за постигане на споразумение, заедно с мотивите към него, в неговата цялост и с оглед на конкретните обстоятелства, при които е прието. Всяко изрично споменаване в определени пасажи от решението, че другите участници в предполагаемия картел не са отговорни, би се обезсмислило, ако други пасажи от това решение могат да бъдат разбрани като преждевременно изразено становище, че те носят отговорност (вж. по аналогия решение от 5 септември 2019 г., AH и др. (Презумпция за невиновност), C-377/18, EU:C:2019:670, т. 46).

67 Именно в светлината на тази съдебна практика следва да се провери дали, както твърди Pometon, Общият съд е допуснал грешки при прилагане на правото при преценката на първото повдигнато пред него основание, според което Комисията е нарушила принципа на безпристрастност и презумпцията за невиновност.

68 В това отношение следва да се отбележи, че в обжалваното съдебно решение Общият съд по същество е проверил, от една страна, дали Комисията е проявила достатъчно предпазливост при формулировката на решението за споразумение, за да избегне преждевременно произнасяне относно участието на Pometon в картела, и от друга страна, дали упоменаването на това предприятие в решението за споразумение е било необходимо.

69 Всъщност на първо място, що се отнася до това дали формулировката е предпазлива, в точки 65 и 76 от обжалваното съдебно решение Общият съд приема, че Комисията — и по-специално в бележка под линия 4 от решението за споразумение — изрично е изключила на този етап на процедурата вината на Pometon, подчертавайки, че адресати на това решение са изключително останалите четири предприятия, които са приели да сключат споразумение, и че преписката относно Pometon ще бъде разгледана впоследствие в отделно производство при условията на състезателност.

70 Общият съд отбелязва още, в точки 67, 81 и 82 от това съдебно решение, че мотивите на решението за споразумение не съдържат никаква правна квалификация на факти относно Pometon, което е споменато единствено в точка 4 — озаглавена „Описание на събитията“ — от това решение, и че в него — в точка 2.25 — Pometone е обозначено не като страна в процедурата за постигане на споразумение и адресат на решението, а като предприятие, срещу което се води производство по разследване, образувано срещу участници в предполагаемия картел.

71 Доводите на Pometon не могат да докажат, че в тези преценки е допусната грешка при прилагане на правото.

72 Първо, що се отнася до доводите на Pometon, обобщени в точка 42 от настоящото съдебно решение, следва да се отбележи, че дори да се предположи, че целта му е да изтъкне неправилно тълкуване от Общия съд на бележка под линия 4 от решението за споразумение, и по този начин изопачаване на това решение, такъв довод не може да бъде приет.

73 Макар да е вярно, че тази бележка под линия не посочва изрично, че отговорността на Pometon в предполагаемия картел е изключена, това не променя факта, че тя недвусмислено показва, че това предприятие не е адресат на решението за споразумение, че за него има отделно производство и че в посоченото решение същото е упоменато изключително, с цел да се установи отговорността на другите участници в картела. При това положение Общият съд не е тълкувал неправилно въпросната бележка под линия, когато в точка 65 от обжалваното съдебно решение е посочил, че в нея Комисията е изключила вината на Pometon, като се има предвид, че Общият съд се е погрижил да уточни, че това изключване се прави само „на този етап от производството“.

74 При тези обстоятелства не може да се приеме и доводът на Pometon, според който, по същество, Общият съд допуснал грешка при прилагане на правото, като е постановил, че изключването на вината на Pometon в бележка под линия 4 от решението за споразумение е дало възможност да се избегнат недоразумения относно отговорността на това предприятие за нарушението.

75 Второ, доколкото Pometon твърди, че по-специално в точка 29 от решението за споразумение Комисията посочила „споразумение“ *(agreement)*, сключено между страните в процедурата за споразумение и Pometon, и квалифицирала вмененото му поведение, следва да се отбележи, че както правилно посочва Общият съд в точки 67, 81 и 82 от обжалваното съдебно решение, в решението за постигане на споразумение Комисията изобщо не е квалифицирала действията на Pometon като антиконкурентно поведение. Напротив, тази институция само посочила поведението на това предприятие при описанието на фактическите обстоятелства. Впрочем, обратно на твърденията на Pometon, Комисията избягва използването на термина „картел“ в този контекст.

76 С оглед на тези обстоятелства Общият съд може, без да допусне грешка при прилагане на правото, да приеме, по-специално в точка 103 от обжалваното съдебно решение, че Комисията е била достатъчно предпазлива при формулировката. Всъщност тази институция е проявила изискваната сдържаност при формулировката, подчертавайки факта, че от нея не се е очаквало да се произнася по участието на Pometon в предполагаемия картел, при това не само за да избегне, както отбелязва Общият съд в точки 76 и 84 от обжалваното съдебно решение, каквото и да било умишлено и дори окончателно предрешаване на въпроса за неговата отговорност, но също така, съгласно цитираната в точка 63 от настоящото решение съдебна практика, каквото и да е преждевременно произнасяне, било то потенциално, по тази отговорност.

77 На второ място, що се отнася до преценката дали в решението за постигане на споразумение е било необходимо да се упоменава Pometon, следва да се припомни, че в контекста на хибридно производство, което води до приемането на последователни решения, под контрола на Общия съд Комисията трябва да избягва да дава в такова решение повече информация относно участието на трето лице — каквото е Pometon — отколкото е необходимо, за да бъде квалифицирана отговорността на адресатите на решението (вж. по аналогия решение от 5 септември 2019 г., AH и др. (Презумпция за невиновност), C-377/18, EU:C:2019:670, т. 44).

78 В случая в точка 77 от обжалваното съдебно решение Общият съд посочва, че е следвало да се прецени дали случаите, в които в решението за постигане на споразумение е упоменато Pometon, действително могат да се считат за необходими за възможно най-пълно описание на фактите в основата на разглеждания картел.

79 В този контекст в точка 79 от обжалваното съдебно решение той отбелязва, че що се отнася до хибридно производство, довело до последователното приемане на две решения, съдържащите се в решението за постигане на споразумение упоменавания на някои действия на Pometon са можели „да се окажат обективно полезни за описанието на възникването на картела като цяло“. В точки 81—83 от това решение той по-специално приема, че съображенията, в които Pometon е

упоменато, не съдържат никаква правна квалификация на поведението на това предприятие, предвид проявената от Комисията предпазливост при формулировката. В точки 88 и 89 от посоченото съдебно решение той отхвърля доводите на Pometon, че не е било необходимо в съображения 31 и 37 от това решение това предприятие да бъде упоменавано.

80 Доводите, изтъкнати от Pometon на етапа на обжалването пред Съда, не могат да поставят под въпрос тези преценки.

81 Всъщност, първо, макар в точка 79 от обжалваното съдебно решение Общият съд да посочва, че упоменаването на Pometon може да се окаже обективно полезно за описанието на възникването на картела като цяло, като по този начин определя критерий, по-гъвкав от критерия за необходимостта, изискван от съдебната практика, припомнена в точка 77 от настоящото съдебно решение, все пак от точка 79 във връзка с точка 80 от обжалваното съдебно решение става ясно, че Общият съд не е стигнал до никакъв извод от преценката за обективната полза от това упоменаване, и че напротив, по-конкретно в точки 85 и 88 от обжалваното съдебно решение той е проверил дали то е било необходимо, в светлината на решението на ЕСПЧ от 27 февруари 2014 г., Karaman с/у Германия (CE:ECHR:20140227JUD001710310, § 63).

82 Второ, доколкото Pometon оспорва преценката относно необходимостта то да бъде упоменавано, следва да се уточни, че тази част критикува единствено преценката в точка 89 от обжалваното съдебно решение на факта, че Pometon е упоменато в съображение 31 от решението за споразумение.

83 В това съображение Комисията констатира, че „[к]онтактите с Pometon продължават до 16 май 2007 г., датата, на която то продава своята дейност в областта на стоманените абразиви [...] на Winoa и напуска пазара“. Посоченото съображение е включено в глава четвърта от решението за споразумение, озаглавена „Описание на събитията“, и по-конкретно в първата част на тази глава, озаглавена „Естество и мащаб на поведението“, която започва в съображение 26 от това решение с упоменаване на честите контакти между Erwin, Winoa, MTS, Würth и Pometon. Съгласно съображение 32 от това решение останалите четирима участници в картела преразгледали надценката за скрап през лятото на 2007 г., и по-точно след 16 май 2007 г. Така споменаването на Pometon в съображение 31 от същото решение позволява да се обясни промяната в поведението, в което са обвинени останалите участници в картела, за които се отнася това решение.

84 Следователно при това положение Общият съд не е допуснал грешка при прилагане на правото, като е приел, че Pometon е споменато единствено с цел да се уточни как се е променил във времето картелът, в който са признали участие четирите предприятия, страни в процедурата за постигане на споразумение, и по същество е постановил, че е било необходимо Pometon да бъде споменато.

85 Трето, доколкото Pometon твърди, че в мотивите на решението за споразумение Комисията е направила правна квалификация на неговите действия, доводите му трябва да се отхвърлят по съображенията, изложени в точка 75 от настоящото решение.

86 На последно място, що се отнася до доводите на Pometon, основани на сравнение на настоящото дело с делото, по което е постановено решение на Общия съд от 10 ноември 2017 г., Icap и др./Комисия (T-180/15, EU:T:2017:795), достатъчно е да се припомни, че както следва от цитираната в точка 66 от настоящото решение съдебна практика, отговорът на въпроса дали Комисията е нарушила презумпцията за невиновност зависи от решенията за споразумение, специфични за всяко дело, включително от техните мотиви, както и от конкретните обстоятелства, при които те са били приети.

87 От всички изложени съображения следва, че твърдението за наличието на първото основание трябва да бъде отхвърлено като отчасти недопустимо и отчасти неоснователно.

По второто основание

Доводи на страните

88 С второто си основание Pometon по същество твърди, че в точки 129—160 от обжалваното съдебно решение Общият съд е допуснал грешки, като е приложил неправилно принципите в областта на тежестта на доказване и като не е приложил принципа на презумпцията за невиновност. То поддържа също, че в това отношение в мотивите на решението са противоречиви или че не са недостатъчни.

89 На първо място, в точки 129—147 от това решение Общият съд посочил като безспорни факти и отговорност, които в жалбата си в първоинстанционното производство Pometon оспорило. В това отношение Pometon препраща към някои конкретни точки от тази жалба.

90 На второ място, Pometon твърди, че в точки 142, 144 и 145 от посоченото съдебно решение Общият съд констатирал участието му в картела въз основа на предположения или оценки, основани на правдоподобността или на вероятността на някои събития. Така той не се съобразил със съдебната практика, съгласно която, първо, участието на дадено предприятие в картел не може да се извежда от спекулации, основани на неточни обстоятелства, второ, доказателствата трябва да са достатъчно достоверни, точни и съгласувани, за да обосноват твърдото убеждение, че жалбоподателят е участвал в картела, и да водят извън всякакво основателно съмнение до заключението, че е налице нарушение, и трето, всяко съмнение на съда трябва да бъде в полза на съответното предприятие.

91 Според Комисията второто основание е недопустимо, доколкото се отнася до фактически преценки, насочено е срещу спорното решение и отчасти повтаря доводите, изтъкнати в подкрепа на второто основание на първоинстанционната жалба. Във всички случаи то било несъстоятелно.

Съображения на Съда

92 В самото начало следва да се констатира, че с второто основание Pometon по същество твърди, че Общият съд е допуснал грешки при прилагането на принципите, които уреждат тежестта за доказване на нарушенията в областта на конкурентното право, и че не е изпълнил задължението си за мотивиране. При положение че това основание повдига правни въпроси, които Съдът може да разгледа на етапа на обжалването на съдебен акт на Общия съд, то е допустимо.

93 Следва да се отбележи, че в точки 129—160 от обжалваното съдебно решение Общият съд е преценил доводите, с които Pometon оспорва доказателството за своето участие в първия компонент на картела, свързан с начина на изчисляване на надценката за скрап.

94 В това отношение в точка 129 от обжалваното съдебно решение Общият съд констатира, че Pometon не е оспорило своята „първоначална отговорност“ за този компонент на картела, тъй като е участвало в сключването на споразумение относно начина, по който се изчислява надценката за скрап, и подготовката на това споразумение. В точки 132—147 от това съдебно решение той приема, че Комисията надлежно е доказала, че надценката за скрап се прилагала автоматично между участниците в картела. С оглед на това автоматично прилагане и доказателствата по преписката в точки 148—159 от посоченото решение Общият съд отхвърля

доводите на Pometon, че участието в срещи и в други контакти е било необходимо за прилагането на първия компонент на картела, считано от 2004 г. Предвид тези обстоятелства, в точка 160 от същото съдебно решение Общият съд постановява, че участието на Pometon в този компонент на картела е доказано напълно.

95 На първо място, следва да се приеме, че по този начин Общият съд е мотивирал в достатъчна степен преценката си на доводите, изтъкнати пред него от Pometon. Ето защо трябва да бъдат отхвърлена като неоснователни доводите на Pometon — които впрочем не са подкрепени с нищо — че мотивите са недостатъчни или противоречиви.

96 На второ място, що се отнася до твърденията за грешки, допуснати при прилагането на правилата за доказване в областта на конкурентното право, следва да се отбележи, първо, че доводите на Pometon, според които Общият съд неправилно приел за безспорни определени факти и „отговорност“, произтичат от частично и погрешно тълкуване на обжалваното съдебно решение.

97 Вярно е, че в точка 129 от обжалваното съдебно решение Общият съд посочва, че Pometon „не е оспор[ило] първоначалната си отговорност за участие в първия компонент на картела“, което извън контекста може да се разбира в смисъл, че според Общия съд Pometon не е оспорило своята отговорност, а оттам и своето участие в картела. От цялостния прочит на точки 129—160 от това решение обаче ясно личи, че целта на Общия съд в тази точка 129 е била да констатира, че Pometon не оспорва сам по себе си факта, че е участвало във въвеждането на системата на надценката за скрап, а не че не оспорва участието си в картела.

98 Освен това, дори да се предположи, че Pometon се опитва да установи, че по този начин Общият съд е изопачил жалбата, подадена от него в първоинстанционното производство, следва да се отбележи, че в пасажите от нея, посочени в рамките на настоящото основание, Pometon оспорва най-общо участието си в картела, без обаче да отрича присъствието си на срещата от 3 октомври 2003 г., по време на която е бил установен методът за изчисляване на надценката за скрап. Впрочем Pometon дори потвърждава присъствието си на тази среща в репликата си, представена пред Съда.

99 Второ, доколкото според Pometon Общият съд нарушил — по-конкретно в точки 142, 144 и 145 от обжалваното съдебно решение — съдебната практика относно тежестта на доказване в областта на конкурентното право, следва да се отбележи, че в точки 132—147 от това решение Общият съд надлежно е разгледал представените от Комисията доказателства. Въз основа на всички тези обстоятелства той стигнал до извода, че Комисията е доказала надлежно автоматичното прилагане на надценката за скрап.

100 Тази преценка не може да бъде опровергана от факта, че в точки 142, 144 и 145 от обжалваното съдебно решение, които Pometon конкретно посочва, Общият съд е използвал по-умерена формулировка, прибягвайки до думи като „вероятност“ или „предположение“.

101 Всъщност тези точки от обжалваното съдебно решение представляват част от преценката, която Общият съд дава на писмените доказателства в преписката на Комисията, и в която по същество той потвърждава съвкупността от представените от нея улики, в съответствие със съдебната практика относно доказването на нарушенията в областта на конкурентното право. Всъщност според тази съдебна практика Комисията може да приведе това доказателство, посредством съвкупност от обективни и непротиворечиви улики, които, разгледани в тяхната цялост и при липсата на друго смислено обяснение, могат да представляват доказателство за такова нарушение, при това дори ако сама по себе си някоя от тези улики не е достатъчна в това отношение (вж. в този смисъл решение от 26 януари 2017 г., Комисия/Keramag Keramische Werke и др., C-613/13 P, EU:C:2017:49, т. 50—52).

102 С оглед на гореизложените съображения твърдението за наличие на второто основание трябва да се отхвърли като неоснователно.

По третото основание

Доводи на страните

103 С третото си основание Pometon поддържа, че в точки 289—316 и 373 от обжалваното съдебно решение Общият съд, от една страна, е нарушил правилата относно тежестта на доказване и презумпцията за невиновност, а от друга страна, не е изпълнил задължението си да мотивира своя анализ на продължителността на предполагаемото участие в нарушението.

104 На първо място, Общият съд разместил тежестта на доказване, когато в точки 308 и 309 от обжалваното съдебно решение приел, че от липсата на тайни контакти между Pometon и другите страни в картела не може да се приеме, че това предприятие е прекъснало участието си в картела и че не е изтъкнало никакво доказателство, от което да се предположи, че са били необходими тайни контакти, за да продължи участието си в картела. По този начин Общият съд не се съобразил със собствената си практика, според която констатацията, че не съществуват доказателства, нито улики, които биха могли да наведат на мисълта, че нарушението е било прекъснато, що се отнася до жалбоподател, не може да стане релевантна, преди Комисията да е удовлетворила отредената ѝ тежест на доказване — а именно да представи доказателства, отнасящи се до достатъчно близки по време факти, така че да може разумно да се приеме, че между две точно определени дати извършването на нарушението е било непрекъснато.

105 На второ място, Pometon счита, че с оглед на характеристиките на картела — който според Комисията е установен посредством чести, продължителни и повтарящи се контакти — обстоятелството, че то не е участвало в дванадесетте срещи, които са се провели между 2005 г. и 2007 г. между другите страни в картела, би трябвало да доведе до извода, че то е прекъснало участието си в този картел.

106 Този извод се налагал в още по-голяма степен, тъй като по други дела Общият съд признал, че участието в картел е прекъснато, когато липсват контакти или прояви на тайни отношения за период, под една година или шестнадесет месеца.

107 Според Комисията третото основание е недопустимо, тъй като въпросът за прекъсването на участието на Pometon в картела е свързан с фактическа преценка, и при всички положения твърденията по него са неоснователни.

Съображения на Съда

108 В самото начало, що се отнася до допустимостта на третото основание, от една страна, следва да се припомни, че въпросът, свързан с разпределянето на тежестта на доказване, независимо от последиците, които може да има върху фактическите констатации, направени от Общия съд, съставлява правен въпрос (решение от 6 януари 2004 г., BAI и Комисия/Bayer, C-2/01 P и C-3/01 P, EU:C:2004:2, т. 61). Следователно, доколкото Pometon по същество твърди, че Общият съд е разместил тежестта за доказване на продължителността на неговото участие в нарушението, твърдението по това основание е допустимо.

109 От друга страна, като изтъква, че участието му в нарушението е било прекъснато, Pometon иска да се направи нова преценка на фактите, което съгласно припомнената в точка 50 от настоящото решение съдебна практика е извън компетентността на Съда в производството по обжалване. Ето защо в това отношение твърдението по третото основание е недопустимо.

110 Главното, което следва да се припомни относно основателността на твърдението по това основание — доколкото бе прието за допустимо — е това, че Съдът вече е постановил, че в повечето случаи съществуването на антиконкурентна практика или споразумение трябва да бъде логически изведено от определен брой съвпадения и улики, които, взети заедно, могат да представляват, при липсата на друго смислено обяснение, доказателство за нарушаване на правилата на конкуренция (решение от 6 декември 2012 г., Комисия/Verhuizingen Coppens, C-441/11 P, EU:C:2012:778, т. 70 и цитираната съдебна практика).

111 Такива улики и съвпадения, когато се преценяват в тяхната съвкупност, позволяват да се установи не само наличието на антиконкурентни действия или споразумения, но и продължителността на дадено непрекъснато антиконкурентно поведение и на периода на прилагане на споразумение, сключено в нарушение на правилата на конкуренция (решение от 6 декември 2012 г., Комисия/Verhuizingen Coppens, C-441/11 P, EU:C:2012:778, т. 71 и цитираната съдебна практика).

112 По отношение на липсата на доказателство, че през определени периоди е налице споразумение или поне че през даден период определено предприятие прилага това споразумение, следва да се припомни, че фактът, че това не е доказано за определени периоди от време, не е пречка да се приеме, че нарушението е налице в продължение на общ период, който надхвърля въпросните периоди, когато тази констатация се основава на обективни и съвпадащи улики. В случая на нарушение, което продължава няколко години, фактът, че картелът има проявления през различни периоди, разделени от по-дълги или по-къси промеждутъци на бездействие, не оказва влияние върху съществуването на този картел, доколкото различните действия, които съставляват нарушението, имат една и съща цел и са част от единно продължено нарушение (решение от 6 декември 2012 г., Комисия/Verhuizingen Coppens, C-441/11 P, EU:C:2012:778, т. 72 и цитираната съдебна практика).

113 Пак от съдебната практика следва, че мълчаливото одобрение на неправомерна инициатива, без открито разграничаване от нейното съдържание или без да се съобщи за нея на административните органи, насърчава продължаването на нарушението и пречи на разкриването му. Това съучастие представлява пасивна форма на участие в нарушението, която може да ангажира отговорността на съответното предприятие (решение от 6 декември 2012 г., Комисия/Verhuizingen Coppens, C-441/11 P, EU:C:2012:778, т. 73 и цитираната съдебна практика).

114 От тази съдебна практика следва, че Комисията може да приеме, че нарушението — или участието — на дадено предприятие в нарушението не е прекъснато, дори да не притежава доказателства за нарушението за определени периоди, когато различните действия, които съставляват нарушението, имат една и съща цел, част са от единно продължено нарушение и съответното предприятие не е посочило улики или доказателства, които да установят, че напротив, нарушението или участието му в него през тези периоди не са продължили.

115 В случая следва да се отбележи, че в точки 266 и 267 от обжалваното съдебно решение, които не са оспорени в рамките на настоящото производство по обжалване, след като разглежда второто изтъкнато пред него основание, Общият съд констатира, че Комисията е установила отговорността на Pometon за единното продължено нарушение, което е предмет на спорното решение, без на този етап да разглежда продължителността на участието му в това нарушение.

116 Във връзка с последното, в контекста на правомощието си да извършва самостоятелна преценка на фактите и без това да е оспорено в производството по обжалване, Общият съд констатира в точка 304 от това решение, че Комисията е установила пряко участие на Pometon в тайни контакти, свързани с двата компонента на картела, между 3 октомври 2003 г. и 18 ноември 2005 г., както и през двата месеца, преди да излезе от пазара на 16 май 2007 г., но че тази институция не разполага с никакво доказателство за антиконкурентни контакти с участието на Pometon в периода между 18 ноември 2005 г. и март 2007 г. (наричан по-нататък „разглежданият период“).

117 В точка 308 от обжалваното съдебно решение Общият съд обаче приема, че с оглед на характеристиките на картела — и по-специално автоматично прилагане на надценката за скрап и липсата на структурирана организация на контактите между участниците за осъществяване на координацията относно отделните клиенти, конкретни контакти, осъществявани само в случай на несъгласие — липсата на тайни контакти между Pometon и другите страни в този картел през разглеждания период не позволява да се приеме, че това предприятие е прекъснало участието си в него. В точка 309 от това решение Общият съд добавя, че Pometon не е посочило никакви обстоятелства, от които може да се предположи, че все пак са били необходими тайни контакти, за да продължи без прекъсване участието му в картела.

118 От гореизложеното следва, че Общият съд ясно е изложил съображенията, поради които е приел, че през разглеждания период участието на Pometon в единното продължено нарушение не е било прекъснато. Следователно доводите на Pometon, че не е изпълнено задължението за мотивиране, трябва да се отхвърлят.

119 От обжалваното съдебно решение е видно също, че Общият съд е основал преценката си за продължителността на участието на Pometon в нарушението на неоспореното в рамките на настоящото производство по обжалване съображение, първо, че Комисията е доказала надлежно тайните контакти с участието на Pometon преди и след разглеждания период, второ, че прилагането на надценката за скрап е автоматично и не е изисквало контакти, и трето, че двата компонента на картела са тясно свързани. Въз основа на тези обстоятелства Общият съд по същество стига до извода, че Комисията е имала право да приеме, че Pometon е участвало без прекъсване в единното продължено нарушение през разглеждания период, без да се засяга възможността то да докаже, че това участие е било прекъснато, тъй като това предприятие не е изтъкнало нито едно доказателство или довод, с които може да се установи, че това участие е било прекъснато.

120 Ето защо при това положение, без да нарушава правилата относно тежестта на доказване, въз основа на съдебната практика, припомнена в точки 110—114 от настоящото съдебно решение, Общият съд е приел, че Pometon е участвало непрекъснато в неправомерното поведение, в което е обвинено.

121 От всички изложени по-горе съображения следва, че твърдението за наличие на третото основание трябва да бъде отхвърлено като отчасти недопустимо и отчасти неоснователно.

По четвъртото основание

Доводи на страните

122 С четвъртото си основание Pometon изтъква, че в точки 365—396 от обжалваното съдебно решение Общият съд е нарушил принципа на равно третиране и задължението си за мотивиране, когато е променил размера на наложената на Pometon глоба.

123 Pometon отбелязва, че Общият съд е определил размера на тази глоба, като се е отклонил от приложения от Комисията метод за определяне на процента на допълнително намаление, на основание точка 37 от Насоките за определяне на глобите. От анализа на трите посочени в точка 376 от обжалваното съдебно решение фактора, и по-специално от точки 379—383, 386, 387 и 390 от това решение, следвало, че макар нарушението, вменено на Pometon, да е по-леко от извършеното от Winoa, Общият съд предоставил на Pometon намаление от 75 % — същото като това, което Комисията предоставила на Winoa.

124 Така Общият съд третирал по един и същ начин две различни положения, без да обоснове обективно това различно третиране, нарушавайки принципа на равно третиране.

125 Pometon добавя, че в точки 382 и 386 от обжалваното съдебно решение Общият съд признал, че положението му е сходно с това на MTS, което получило намаление от 90 %. Единственият разграничаващ двете предприятия аспект бил техният размер, което обаче не можело само по себе си да обоснове значителната разлика между приложените към тях проценти на намаление.

126 При това положение процентът на предоставеното на Pometon намаление трябвало да бъде между 75 % и 90 %.

127 Комисията изтъква, че твърдението за наличие на четвъртото основание е недопустимо и във всички случаи е неоснователно.

128 Според нея това основание е недопустимо, тъй като в действителност води до преразглеждане по същество от Съда на определената от Общия съд глоба, което надхвърляло предоставените на Съда правомощия. Всъщност той не можел по съображения за справедливост да замени със своята преценка преценката на Общия съд, който, упражнявайки правомощието си за пълен съдебен контрол, се е произнесъл по размера на глобите, наложени на предприятия за извършени от тях нарушения на правото на Съюза. Това важало в още по-голяма степен, когато Общият съд е упражнил правомощието си за пълен съдебен контрол, за да гарантира сам спазването на принципа на равно третиране.

129 Що се отнася до съществото на спора, Комисията отбелязва, че след отмяната на спорното решение Общият съд е бил компетентен, както припомня той в точка 369 от обжалваното съдебно решение, да определи подходящия размер на извънредното адаптиране на основния размер на глобата, като вземе предвид всички обстоятелства по случая.

130 В този контекст от точка 376 от обжалваното съдебно решение следвало, че за всеки от анализираните различни фактори Общият съд действително е сравнил отговорността и индивидуалното положение на Pometon с тези на другите страни в картела. Комисията счита, че Общият съд е използвал критериите относно тежестта и продължителността на участието на Pometon в нарушението, за да гарантира пропорционалност на глобата.

131 Фактът, че Pometon е получило по-малък процент намаление от предоставения на MTS, не бил достатъчен, за да се докаже незаконосъобразността на третирането и непоследователността на мотивите на обжалваното съдебно решение. Всъщност от точка 390 от обжалваното съдебно решение било видно, че в това отношение Общият съд се е основал на оборота на Pometon, който съществено надвишава този на MTS, така че двете предприятия не били в сходно положение с оглед на тяхната големина и следователно с оглед на тежестта на съответното им участие в нарушението. Така Комисията посочва, че съгласно постоянната съдебна практика общият оборот на предприятието е показател, макар и приблизителен и несъвършен, за неговата големина и икономическата му мощ.

132 Според нея спазването на принципа на равно третиране изисква да се вземат предвид всички обстоятелства, които характеризират едно предприятие по отношение на друго, докато прякото и примерно сравняване на две санкции е без значение. Следователно Общият съд не е нарушил принципа на равно третиране, като е предоставил на Pometon същия процент на намаление на основния размер на глобата като приложения към Winoa.

133 Впрочем прилагането на един и същ процент към тези две предприятия се обяснявало с по-високата степен на концентрация на продажбите на Winoa в сравнение с тези на Pometon. В това отношение Комисията представя в приложение B/2 към писмената си защита таблица, в която е обобщено извършеното изчисление.

134 Накрая, Комисията поддържа, че Общият съд е мотивирал надлежно решението си относно определянето на размера на глобата.

Съображения на Съда

– *Предварителни бележки*

135 Най-напред следва да се напомни, че съгласно член 261 ДФЕС и член 31 от Регламент № 1/2003 Общият съд разполага с правомощие за пълен съдебен контрол по отношение на определените от Комисията глоби.

136 Следователно на Общия съд са предоставени правомощия, надхвърлящи рамките на обикновения контрол за законосъобразност на тези глоби, което му позволява да замести преценката на Комисията със своя преценка и в резултат на това да отмени, намали или увеличи наложената глоба или периодична парична санкция (решение от 22 ноември 2012 г., E.ON Energie/Комисия, C-89/11 P, EU:C:2012:738, т. 124 и цитираната съдебна практика).

137 За сметка на това при обжалване на акт на Общия съд Съдът не може, когато се произнася по правните въпроси, по съображения за справедливост да замести преценката на Общия съд, който, упражнявайки правомощието си за пълен съдебен контрол, се е произнесъл по размера на глобите, наложени на предприятия за извършени от тях нарушения на правото на Съюза. Така Съдът би имал основание да установи, че Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото предвид неподходящия размер на глобата, само ако размерът на санкцията е не просто неподходящ, но и прекомерен до степен на непропорционалност (решение от 22 ноември 2012 г., E.ON Energie/Комисия, C-89/11 P, EU:C:2012:738, т. 125 и 126 и цитираната съдебна практика и от 25 юли 2018 г., Orange Polska/Комисия, C-123/16 P, EU:C:2018:590, т. 115).

138 Освен това съгласно постоянната съдебна практика, когато упражнява правомощието си за пълен съдебен контрол, Общият съд е обвързан от определени задължения, сред които са задължението му за мотивиране, предвидено в член 36 от Статута на Съда, приложим за Общия съд съгласно член 53, първа алинея от същия статут, и принципът на равно третиране. Всъщност упражняването на правомощието за пълен съдебен контрол при определяне на размера на глобите не би трябвало да води до дискриминация между предприятията, които са участвали в нарушение на правилата в областта на конкуренцията решение (решение от 18 декември 2014 г., Комисия/Parker Hannifin Manufacturing и Parker-Hannifin, C-434/13 P, EU:C:2014:2456, т. 77 и цитираната съдебна практика).

– *По допустимостта на четвъртото основание*

139 Комисията повдига възражение за недопустимост на четвъртото основание, доколкото с него от Съда се иска да преразгледа по същество определения от Общия съд размер на глобата.

140 Тези доводи произтичат от неправилно разбиране на това основание.

141 Всъщност от доводите на Pometon, развити в подкрепа на това основание, е видно, че това предприятие не се опитва да постави под въпрос — поради това че е несправедлив или неподходящ — размера на глобата, наложена му от Общият съд при упражняване на неговото правомощие за пълен съдебен контрол, което, предвид цитираната в точка 137 от настоящото решение съдебна практика, е извън компетентността на Съда в производството по обжалване. Напротив, ясно е, че според посоченото основание Общият съд е нарушил принципа на равно третиране и задължението си за мотивиране.

142 Предвид съдебната практика, припомнена в точка 138 от настоящото решение, подобно основание за обжалване обаче е допустимо, в това число, обратно на доводите на Комисията, когато самият Общ съд, упражнявайки правомощието си за пълен съдебен контрол, е определил размера на глобата (вж. в този смисъл решение от 18 декември 2014 г., Комисия/Parker Hannifin Manufacturing и Parker-Hannifin, C-434/13 P, EU:C:2014:2456, т. 77, 81, 85 и 86).

143 Следва също да се добави, че Pometon иска от Съда да упражни сам правомощието си за пълен съдебен контрол само в случай че той приеме настоящото основание. В това отношение следва да се уточни, че Съдът може да отмени, намали или увеличи наложената глоба или периодична имуществена санкция само когато самият той се произнася окончателно по спора пред Общия съд (вж. в този смисъл решение от 21 януари 2016 г., Galp Energía España и др./Комисия, C-603/13 P, EU:C:2016:38, т. 88 и цитираната съдебна практика).

144 От изложеното по-горе следва, че твърденията по четвъртото основание за обжалване са допустими.

– По същество

145 Както бе припомнено в точка 138 от настоящото решение, при упражняване на правомощието си за пълен съдебен контрол Общият съд е длъжен да спазва задължението да мотивира своите решения, както и принципа на равно третиране.

146 Тези изисквания се прилагат и за Общия съд, когато той се отклонява от примерните правила, определени от Комисията в нейните насоки за определяне на глобите, които не обвързват юрисдикциите на Съюза, но могат да ги направляват, когато те упражняват правомощието си за пълен съдебен контрол (вж. в този смисъл решение от 21 януари 2016 г., Galp Energía España и др./Комисия, C-603/13 P, EU:C:2016:38, т. 90 и цитираната съдебна практика).

147 За да изчисли размера на наложената на Pometon глоба, в обжалваното съдебно решение Общият съд възприема преценките на Комисията, послужили като основа за изчисляване на глобите, наложени на участвалите в картела предприятия, с изключение на тази относно прилагането на точка 37 от Насоките за определяне на глобите, съгласно който поради особеностите на даден случай или необходимостта да се постигне възпиращ ефект в конкретен случай Комисията може да се отклони от общата методология, предвидена в тези насоки.

148 В това отношение в точки 376 и 377 от обжалваното съдебно решение Общият съд счита за уместно да отчете три фактора, които, макар частично да съвпадат с тези, които Комисията е взела предвид, според него позволяват да се идентифицира по-добре тежестта на нарушението, за което отговаря всяка от страните. Така, като сравнява положението на Pometon с това на другите участници в картела, в точки 378—382 от това решение Общият съд разглежда най-напред индивидуалната отговорност на Pometon за участие в картела, след това, в

точки 383—387 от посоченото решение, конкретното въздействие на неговото неправомерно поведение върху ценовата конкуренция, и накрая, в точки 388—390 от същото решение, размера на това предприятие, който следва от общия му оборот.

149 След като в точки 391 и 392 от обжалваното съдебно решение съпоставя тези фактори, в точка 393 от това решение Общият съд приема, че на Pometon следва да се предостави извънредно намаление от 75 % от основния размер на глобата. Както изтъква Pometon, процентът на това намаление е еднакъв с предоставения от Комисията на Winoa в решението за споразумение.

150 Съгласно направените от Общия съд фактически констатации обаче, които Съдът не следва да контролира на етапа на обжалването, трябва да се отбележи, че Pometon и Winoa са били в различно положение, като се вземат предвид разгледаните от тази юрисдикция фактори. Всъщност от преценките в точки 382—384 и 390 от обжалваното съдебно решение е видно, че Pometon „като цяло е играл по-ограничена роля в картела“ от Winoa, че неговата тежест в нарушението е значително по-малка от тази на Winoa и че оборотът му не достига и една трета от този на Winoa.

151 С оглед на тези съображения Общият съд е трябвало да изложи мотивите, поради които въпреки тази разлика в положението е било в съответствие с принципа на равно третиране на Pometon да се предостави процент на намаление, който е еднакъв с този на Winoa.

152 Тези мотиви обаче не са видни в обжалваното съдебно решение. Всъщност, макар в точки 391 и 392 от обжалваното съдебно решение Общият съд да е приел, че различните проценти на намаление, предоставени от Комисията на предприятията, адресати на решението за споразумение, в случая не са били от значение, за да се определи приложимият към Pometon процент на намаление, тъй като произтичат от метод за изчисляване, от който се е отклонил, той не е изложил поради какви съображения е счел, че възприетият от него 75 % размер е бил в съответствие с принципа на равно третиране.

153 Ето защо твърдението по четвъртото основание следва да бъде прието.

154 С оглед на всички изложени по-горе съображения следва да се отмени, от една страна, точка 2 от диспозитива на обжалваното съдебно решение, в която Общият съд определя размера на наложената на Pometon SpA глоба на 3 873 375 EUR, и от друга, точка 4 от неговия диспозитив, с която Общият съд се произнася по съдебните разноски; в останалата ѝ част настоящата жалба следва да се отхвърли.

По жалбата пред Общия съд

155 Съгласно член 61, първа алинея от Статута на Съда на Европейския съюз в случай на отмяна на решението на Общия съд Съдът може сам да постанови окончателно решение по делото, когато фазата на производството позволява това.

156 Случаят по настоящото дело е такъв, тъй като Съдът разполага с всички необходими данни, за да се произнесе по жалбата в първоинстанционното производство.

157 Все пак следва да се уточни обхватът на контрола на Съда. В това отношение е важно да се констатира, че предвид точка 154 от настоящото решение обжалваното съдебно решение е отменено, доколкото в точка 2 от диспозитива му Общият съд е определил размера на наложената на Pometon глоба на 3 873 375 EUR. Ето защо Съдът следва да разгледа спора само доколкото се отнася до искането за намаляване на размера на глобата.

158 Поради това, в изпълнение на правомощието за пълен съдебен контрол, признато на Съда в член 261 ДФЕС и в член 31 от Регламент № 1/2003, е необходимо произнасяне по размера на глобата, която трябва да бъде възложена в тежест на Pometon (вж. в този смисъл решения от 12 ноември 2014 г., Guardian Industries и Guardian Europe/Комисия, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, т. 73 и цитираната съдебна практика и от 21 януари 2016 г., Galp Energía España и др./Комисия, C-603/13 P, EU:C:2016:38, т. 87).

159 В това отношение трябва да се припомни, че когато самият Съд се произнася окончателно по спора съгласно член 61, първа алинея, второ изречение от своя статут, при упражняване на правомощието си за пълен съдебен контрол той е оправомощен да замени преценката на Комисията със своята преценка и следователно да отмени, намали или увеличи наложената глоба (решение от 21 януари 2016 г., Galp Energía España и др./Комисия, C-603/13 P, EU:C:2016:38, т. 88 и цитираната съдебна практика).

160 За да определи размера на налаганата глоба, Съдът следва сам да прецени обстоятелствата по случая и вида на разглежданото нарушение. Това предполага съгласно член 23, параграф 3 от Регламент № 1/2003 да се вземе предвид за всяко санкционирано предприятие тежестта на разглежданото нарушение, както и неговата продължителност при спазване по-специално на принципите на мотивиране, на пропорционалност, на индивидуализиране на санкциите и на равно третиране, като Съдът не е обвързан от примерните правила, определени от Комисията в нейните насоки за определяне на глобите, макар последните да могат да направляват юрисдикциите на Съюза, когато упражняват правомощието си за пълен съдебен контрол (решение от 21 януари 2016 г., Galp Energía España и др./Комисия, C-603/13 P, EU:C:2016:38, т. 89 и 90 и цитираната съдебна практика).

161 В случая, за да определи размера на глобата, която да наложи на Pometon, Съдът на първо място възприема преценката на Комисията относно определянето на основния размер на глобата, оценен на 15 493 500 EUR с оглед на продължителността и тежестта на извършеното от Pometon нарушение, преди прилагането на точка 37 от Насоките за определяне на глобите. Всъщност освен факта, че тази оценка изобщо не е била оспорена, следва да се приеме, че за да се осигури равно третиране на Pometon по отношение на другите участници в картела, не е подходящо тя да бъде променяна.

162 На второ място, с оглед на всички доказателства по делото и след като страните не са я оспорили конкретно, Съдът възприема и преценката на Общия съд относно факторите, взети предвид за целите на оценката на допълнителния процент на намаление, изложени в точка 376 от обжалваното съдебно решение, и сравнителните преценки, извършени в това отношение от Общия съд в точки 378—390 от това съдебно решение.

163 От една страна, от посочените преценки следва, че с оглед на тези фактори и както отбелязва и генералният адвокат в точки 123, 124 и 129 от заключението си, положението на Pometon като цяло е сходно с това на MTS, тъй като тези две предприятия са играли относително ограничена роля в картела и доколкото общата им тежест в него е била също пропорционално малка с оглед на стойността на конкретните им продажби в ЕИП. Те обаче са в различно положение, тъй като общият оборот на Pometon за 2006 г. (99 890 000 EUR) е значително по-висок от този на MTS за 2009 г. (25 082 293 EUR), с уточнението, че тези години отговарят на последната година от съответното им участие в картела.

164 В това отношение, както отбелязва генералният адвокат в точка 125 от своето заключение и както твърди Pometon, макар при определянето на глобата да може да се вземе предвид както общият оборот на предприятието, който съставлява показател, макар и приблизителен и несъвършен, за неговата големина и икономическа мощ, така и частта от този оборот, която се формира от стоките, предмет на нарушението, и която следователно може да бъде показател за мащаба на това нарушение (вж. в този смисъл решения от 28 юни 2005 г., Dansk Rørindustri и

др./Комисия, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P—C-208/02 P и C-213/02 P, EU:C:2005:408, т. 257 и от 12 ноември 2014 г., Guardian Industries и Guardian Europe/Комисия, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, т. 54), не трябва да се придава несъразмерно значение на този оборот в сравнение с други релевантни фактори за преценка (решение от 28 юни 2005 г., Dansk Rørindustri и др./Комисия, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P—C-208/02 P и C-213/02 P, EU:C:2005:408, т. 257).

165 От друга страна, както следва от точка 150 от настоящото решение, Pometon и Winoa са в различно положение от гледна точка на всички разгледани от Общия съд фактори.

166 При тези условия, с оглед на всички обстоятелства по случая, следва да се приеме, че справедливата преценка на тези обстоятелства изисква към изчисления от Комисията основен размер да се приложи допълнително намаление от 83 %. Поради това наложената на Pometon глоба се определя в размер на 2 633 895 EUR.

По съдебните разноски

167 Съгласно член 184, параграф 2 от Процедурния правилник на Съда, когато жалбата е основателна и Съдът се произнася окончателно по спора, той се произнася по съдебните разноски.

168 Съгласно член 138, параграф 1 от този правилник, приложим към производството по обжалване по силата на член 184, параграф 1 от същия, загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане. Член 138, параграф 3 от посочения правилник обаче предвижда, че Съдът може да разпредели разноските или да реши всяка страна да понесе направените от нея съдебни разноски, ако всяка от страните е загубила по едно или няколко от предявените основания.

169 В случая, първо, тъй като жалбата на Pometon в настоящото производство е уважена частично, следва да се постанови, че всяка страна понася направените от нея съдебни разноски в това производство.

170 Второ, тъй като исканията на всяка от страните в производството пред Общия съд са отхвърлени частично, всяка от тях следва да бъде осъдена да понесе направените от нея съдебни разноски в това производство.

По изложените съображения Съдът (четвърти състав) реши:

1) **Отменя точки 2 и 4 от диспозитива на решението на Общия съд на Европейския съюз от 28 март 2019 г., Pometon/Комисия (T-433/16, EU:T:2019:201).**

2) **Отхвърля жалбата в останалата ѝ част.**

3) **Определя размера на глобата, наложена на Pometon SpA в член 2 от Решение C(2016) 3121 окончателен на Комисията от 25 май 2016 г. относно производство по член 101 от ДФЕС и член 53 от Споразумението за ЕИП (Дело AT.39792 — Стоманени абразиви), на 2 633 895 EUR.**

4) **Pometon SpA и Европейската комисия понасят направените от тях съдебни разноски във връзка с производството по обжалване и във връзка първоинстанционното производство.**

Подписи